

פסחים צה

משנה.

פסח ראשון	פסח שני
אסור בבל יראה ובל ימצא	חמץ ומצה עמו בבית
טעון הלל באכילתו	אינו טעון הלל באכילתו
טעון הלל בעשייתו	
ונאכלין צלי על מצה ומרורים	
ודוחין את השבת	

ברייתא: תנו רבנן:

ככל חקת הפסח יעלו אתו	במצוה שבגופו הכתוב מדבר
על מצות ומרורים יאכלהו	מצוה שעל גופו
ועל מצות שלא על גופו	ולא מצוות שלא על גופו
איסי בן יהודה: יעלו אתו	ולא מצוות שלא על גופו

במדבר פרק ט

(ו) דָּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִישׁ אִישׁ כִּי יְהִיָּה טֹמֵא לְנִפְשׁוֹ אוֹ בְּדַרְדָּר רְחֻקָּה לָכֶם אוֹ לְדַרְתֵּיכֶם וְעָשָׂה פֶסַח לָהּ: (יא) בַּחֲדָשׁ הַשְּׁנִי בְּאַרְבַּעַת עָשָׂר יוֹם בֵּין הָעַרְבִּים יַעֲשׂוּ אֹתוֹ עַל מִצְוֹת וּמִרְרִים יֹאכְלֵהוּ: (יב) לֹא יִשְׁאִירוּ מִמֶּנּוּ עַד בֶּקֶר וְעֵצִים לֹא יִשְׁבְּרוּ בּוֹ כְּכֹל חֻקַּת הַפֶּסַח יַעֲשׂוּ אֹתוֹ:

קושי על דברי הברייתא: **יכול אף מצוה שלא על גופו**. הא אמרת במצוה שבגופו הכתוב מדבר! תירוץ: הכי קאמר: השתא דאמרת *על מצות ומרורים יאכלהו*, אלמא *יעלו אתו* לאו דוקא הוא, אימא הוה ליה כפרט וכלל, ונעשה כלל מוסיף על הפרט, ואפילו כל מילי נמי - קא משמע לך. עוד קושי על הברייתא: איסי בן יהודה, האי *על מצוה* מאי עביד ליה? תירוץ: מיבעי ליה לאחד עצם שיש בו מוח ואחד עצם שאין בו מוח. עוד קושי על הברייתא: ורבנן האי *יעלו אתו* מאי עביד ליה? תירוץ: מיבעי ליה: שאין שוחטין את הפסח על היחיד, דכמה דאפשר לאהדורי מהדרינן.

ברייתא: תנו רבנן:

הפסוק	מה זה בא ללמד?	מה זה בא לרבות?	מה זה בא למעט?	למה?
<i>ככל חקת הפסח יעלו אתו</i>	יכול כשם שהראשון אסור בבל יראה ובל ימצא, כך שני אסור בבל יראה ובל ימצא			
<i>על מצות ומרורים יאכלהו</i>	אינו אסור בבל יראה ובל ימצא - אלא מצות עשה	צלי אש	השבתת שאור	מצוה דגופיה עדיף
<i>על מצות שלא על גופו</i>	מצות לא תעשה שניתק לעשה	לא תוציא ממנו	לא יראה ולא ימצא	
<i>ועל מצות שלא על גופו</i>	מצות לא תעשה גמור	אל תאכלו ממנו נא	לא תשחט על חמץ דם זבחי	

הראשון טעון הלל באכילתו וכו'.

שאלה: מנא הני מילי?

תשובה: אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יהוודק: אמר קרא *השיר יהיה לכם כליף*

התקדש חג, לילה המקודש לחג - טעון הלל, לילה שאין מקודש לחג - אין טעון הלל.

זה וזה טעונין הלל בעשייתו כו'.

שאלה: מאי טעמא?

תשובה 1: לילה קא ממעט, יום לא קא ממעט.

תשובה 2: אפשר ישראל שוחטין את פסחיהן ונוטלין את לולביהן ואין אומרים הלל?

מאתר הדרן והרבנית מישל כהן פרבר

• hadran.org.il •

ונאכלין צלי... ודוחין את השבת
 דיוק מהמשנה: שבת - אין, טומאה - לא. מתניתין דלא כרבי יהודה. דתניא:

	תנא קמא	רבי יהודה
שבת	דוחה	דוחה
טומאה	ואין דוחה	דוחה
מאי טעמא	מפני טומאה דחיתיו, יחזור ויעשה בטומאה?	התורה חזרה עליו לעשותו בטהרה, לא זכה - יעשה בטומאה

בריינתא:

	פסח ראשון	פסח שני	כמי?
	דוחה את השבת		
	דוחה את הטומאה		
	טעון לינה		
	קושי: ולרבי יהודה טעון לינה? והא תניא, רבי יהודה אומר: מניין לפסח שני שאין טעון לינה - שנאמר ופניית במקר והלכת לאהליק, וכתוב see ימיס תאכל מצות, הנאכל לששה - טעון לינה, שאין נאכל לששה - אין טעון לינה! תירוץ: תרי תנאי ואליבא דרבי יהודה		

דברים פרק טז

(ז) ובשלת ואכלת במקום אשר יבחר ה' אלהיך בו ופניית בפקר והלכת לאהליד:
 (ח) ששית ימים תאכל מצות וביום השביעי עפרת לה' אלהיך לא תעשה מלאכה:

משנה. הפסח שבא בטומאה לא יאכלו ממנו זבין וזבות נדות ויולדות, ואם אכלו - פטורין מכת, ורבי אליעזר פוטר אף על ביאת מקדש.

בריינתא: זבין וזבות נדות ויולדות שאכלו בפסח שבא בטומאה, יכול יהו חייבין - תלמוד לומר כף טהור יאכל כסר, והנפש אכר תאכל כסר מנחם הפסח אכר לה' וטמאתו צויו ונכרתה. נאכל לטהורים - חייבים עליו משום טמא, ושאינו נאכל לטהורין - אין טמאין חייבין עליו משום טמא. רבי אליעזר אומר: יכול דחקו זבין ונכנסו לעזרה בפסח הבא בטומאה, יכול יהו חייבין - תלמוד לומר ויטהרו מן המחנה כף צרוצ וכף צה וכף אנג ענפ. בזמן שטמאי מתים משתלחין - זבין ומצורעין משתלחין, אין טמאי מתים משתלחין - אין זבין ומצורעין משתלחין.

ויקרא פרק ז

(יט) והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל באש ישרף והבשר כל טהור יאכל בשר:
 (כ) והנפש אשר תאכל בשר מגבח השלמים אשר לה' וטמאתו עליו ונכרתה הנפש ההוא מעמיה:

שאלה: בעי רב יוסף: דחקו טמאי מתים ונכנסו להיכל בפסח הבא בטומאה, מהו? מדאישתרי טומאת עזרה - אישתרי נמי טומאת היכל, או דילמא: מאי דאישתרי - אישתרי, מאי דלא אישתרי - לא אישתרי?

תשובה: אמר רבא: אמר קרא ויטהרו מן המחנה - אפילו מקצת מחנה.
גירסה אחרת של התשובה: איכא דאמרי, אמר רבא: אמר קרא ויטהרו מן המחנה אכ מחוץ למחנה תטהרו, כל היכא דקרינן ביה אכ מחוץ למחנה תטהרו - קרינן ביה ויטהרו מן המחנה.

במדבר פרק ה

(ב) צו את בני ישראל וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב וכל טמא לנפש:
 (ג) מזכר עד נקבה תשלחו אל מחוץ למחנה תשלחום ולא יטמאו את מחניהם אשר אני שכן בתוכם:

